

Giv mening
VIA University College

Det interkulturelle forældresamarbejde

Et playful gruppeoplæg

v. adjunkt Sara Dørken Christiansen

Plan for gruppeoplægget

Intro

Interkulturelt forældresamarbejde

Øvelse

Deltagelsesmuligheder i samarbejdet

Øvelse

Forhandlede stier - Interkulturel pædagogik

Øvelse

Outtro

Øvelse

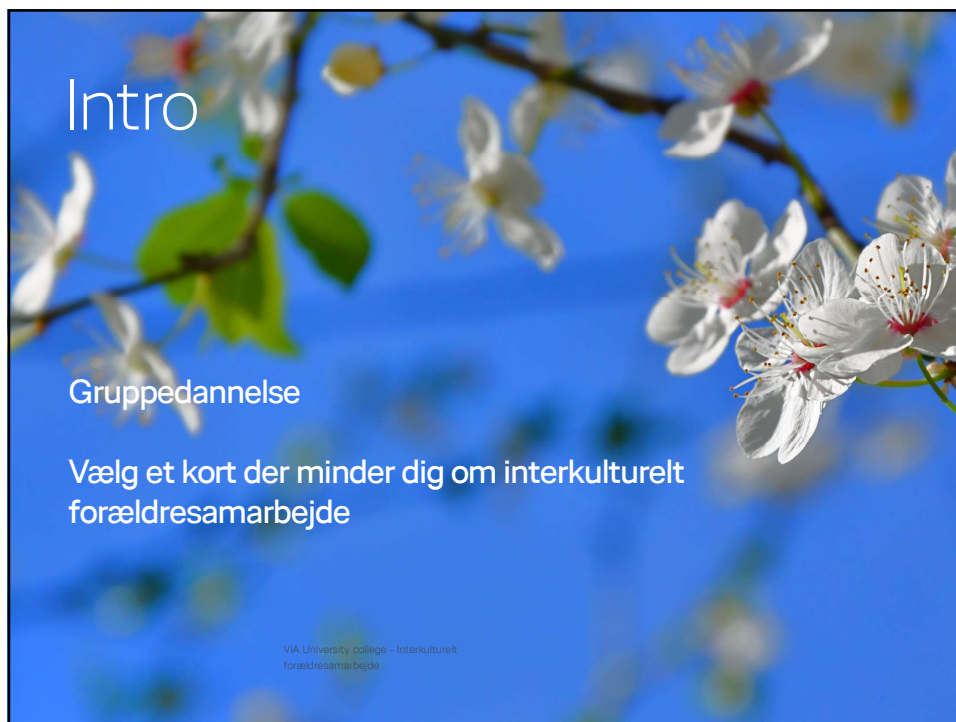
Eksempler fra praksis

Middagskur i børnehaven

For sent i skole

Intro

Gruppedannelse

Vælg et kort der minder dig om interkulturelt forældresamarbejde

VIA University college - Interkulturelt forældresamarbejde

Interkulturel...

- ❖ Det der sker mellem kulturer
- ❖ Der findes forskellige opfattelser af kultur

Det klassiske/beskrivende kulturbegreb

Kultur er en kompleks helhed der inkluderer viden, tro, kunst, moral, lov, skik, og alle evner og vaner, som mennesket har tillagt sig som medlem af samfundet"

(Edward Burnet Tylor, 1870)

- ❖ Værdier, normer og regler
- ❖ Overtages fra foregående generation og bringes videre til den næste
- ❖ Passiv bærer af
- ❖ Adskiller medlemmer af én kultur fra andre kulturer = lukkede systemer
- ❖ Kan iagttages og beskrives udefra – noget man har eller er

VIA University college – Interkulturelt
forældresamarbejde

Øvelse

Beskriv henholdsvis ukrainske og danske forældre

VIA University college – Interkulturelt
forældresamarbejde

Det komplekse kulturbegreb

- ❖ Kultur er aldrig jævnt distribueret blandt alle mennesker i en befolkningsgruppe
- ❖ Mennesker skaber kontinuerligt kultur ved at fortolke deres verden og handle i samspil med andre mennesker i givne sociale sammenhænge

Alle mennesker indgår i flere kulturer, der er knyttet til deres familier, uddannelsesbaggrund, etnicitet og politiske holdning og de udvikler deres identitet i en dynamisk dialog mellem kulturer

VIA University college - Interkulturelt
forældresamarbejde

Skal vi så bare holde op med at tale om kulturforskelle?

- ❖ "Kultur får i dag enten alt for stor eller alt for lille betydning. Enten forklarer man alt, hvad folk gør med at det er på grund af deres kultur, eller også smiler man stort og siger, at det ikke spiller nogen som helst rolle, hvilken kultur folk har."
- ❖ "Kulturforståelse er **at være bevidst om**, at vi alle handler på baggrund af de erfaringer vi har fået gennem vores opvækst. Nogle af disse erfaringer er ens på tværs af kulturer, men andre er vidt forskellige."

Iben Jensen, Kultursociolog og Ph.d. i kommunikation

VIA University college - Interkulturelt
forældresamarbejde

Kulturforståelse kan medvirke til at stille gode spørgsmål

Ikke nødvendigvis dårligt at have en overordnet forståelse af forskellige kulturer. Det muliggør at man kan stille gode nysgerrige spørgsmål, der giver indsigt i den konkrete families betingelser.

(Matthiesen og Ovesen, 2020 s. 144)

Husker vi at bruge vores viden til at stille spørgsmål?

VIA University college - Interkulturelt
forældresamarbejde

Eller bruger vi kultur som forklaringsmodel?

Det er deres kultur, lød det igen og igen, når ansatte eller forældre skulle forklare hverdagens genvordigheder i børnehaven. En stor del af informanterne uanset baggrund valgte at benytte kultur som forklaringsmodel for børns og voksnes adfærd.

(Bundgaard og Gulløv, 2008)

VIA University college - Interkulturelt
forældresamarbejde

Årsagsforklaringer kan sætte den pædagogiske faglighed ud af kraft

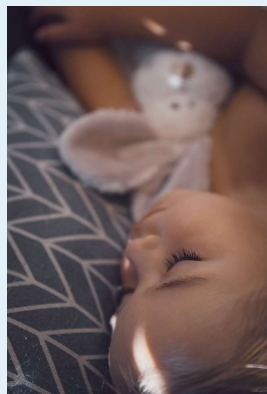

"... når arbejdet med de etniske minoritetsunge opleves som særlig vanskeligt, er det ikke de pædagogiske metoder, der er noget galt med, men derimod at den pædagogiske faglighed tilsyneladende sættes ud af kraft, når der kommer kulturforskelle ind i billedet".

"Interkulturel pædagogik"

VIA University college - Interkulturelt
forældresamarbejde

Eksempler fra praksis

Middagslur i børnehaven

For sent i skole

VIA University college - Interkulturelt
forældresamarbejde

Matrix om barnets hjemmeforhold

	Jeg ved...	Jeg tror...	Jeg ved ikke...
Beskæftigelse (evt. i hjemlandet)			
Uddannelse			
Hvilke sprog tales i hjemmet?			
Migrationshistorie og netværk			
Hvad laver familien i fritiden			
Andet relevant?			

VIA University college - Interkulturelt
forældresamarbejde

Inspiration fra: Martha Padovan – Özdemir (VPT)

Øvelse

Har I oplevet lignende tolkninger af problemsituationer?
(kultur = årsag)

Hvordan kunne situationen tolkes anderledes?

Hvordan ville den pædagogiske intervention have været
anderledes?

Har I eksempler på overordnede forståelser af kulturer der
gør det nemmere at stille gode nysgerrige spørgsmål?

VIA University college - Interkulturelt
forældresamarbejde

Plan for gruppeoplæg

Intro

Interkulturelt forældresamarbejde

Øvelse

Deltagelsesmuligheder i samarbejdet

Øvelse

Forhandlede stier - Interkulturel pædagogik

Øvelse

Outtro

VIA University college - Interkulturelt
forældresamarbejde

Deltagelsesmuligheder i forældresamarbejdet

Forældresamarbejde som praksisfællesskab

Gensidigt engagement

Engagement omkring barnets læring, udvikling og trivsel

Fælles virksomhed,

Afleverer børn, giver informationer, deltager i møder, taler i garderoben, skriver på aula osv.

Fælles repertoire

fælles måder at tænke, handle og tale på.

Hvordan man afleverer et barn

Forældre skal helst selv aflevere og hente deres børn i vuggestuen og sørge for at undgå en brat overgang mellem den hjemlige og den institutionelle sfære ved at blive lidt sammen med barnet i institution. Der er dog grænser for, hvor lang tid man som forælder kan blive uden at forstyrre det pædagogiske arbejde, og samtidig er der normer for, hvor hurtigt man bør forlade barnet. Dels af hensyn til barnet, dels af hensyn til personalet

VIA University college - Interkulturelt
forældresamarbejde

Inspireret af Bundgaard og Gulløv

Fra perifer til central deltager

Al læring sker fra perifer til fuld deltagelse

Det kræver **indsigt og øvelse** at afkode og tilegne sig deltagelsesformerne, samt påvirke og bidrage til udvikling heraf.

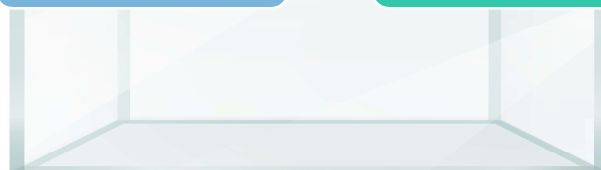
(Kofoed, 2017)

VIA University college - Interkulturelt
forældresamarbejde

Åbent eller begrænset adgang til praksisfællesskabet

Der er forskel på, hvorvidt det er muligt at åbne "den sorte boks" så den forvandles til en glas boks, så artefakternes indre funktionsmåder kan iagttages.

Gennemsigtighed fx i forhold til aflevering af sit barn

VIA University college - Interkulturelt
forældresamarbejde

Sløret forældresamarbejde i folkeskolen og dagtilbud

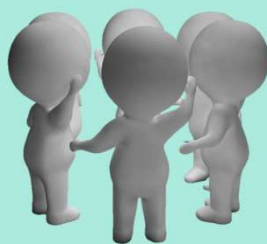
Forældrene er blevet vigtigere, men det er samtidig blevet mere tilsløret, hvordan de kan støtte deres barns læring bedst muligt, fordi der ikke længere sigtes mod et konkret indhold. Det handler ikke længere kun om at hjælpe børnene med deres lektier, sørge for, at de er veludhvilede, og sikre sig, at de har en sund madpakke og et fyldt penalhus med i skole. De må også sørge for, at eleverne har de nødvendige psykologiske kompetencer til at "lære at lære"

(Matthiesen og Ovesen, 2020)

VIA University college - Interkulturelt
forældresamarbejde

Overvej

Genkender I, at det er blevet mere sløret, mindre konkret, hvilke forventninger der er til forældrenes rolle?
Kan vi gøre det mere gennemsigtigt?

VIA University college - Interkulturelt
forældresamarbejde

Eksempel gennemsigtig samling

Når alle børn er kommet om morgenen, holder vi en samling, der er en slags børnemøde. Vi har i personalegruppen forud for mødet planlagt dagens aktiviteter og tilbud, der præsenteres for børnene. I fællesskab med børnene vælger vi, hvilke aktiviteter de kan eller "skal" deltage i. Vores intention er, at hvert barn skal føle sig set og velkommen på stuen, og hvert barn skal have indflydelse på sin hverdag og blive set, hørt og forstået.

"Et styrket forældresamarbejde", læreplansserien 2018

VIA University college - Interkulturelt
forældresamarbejde

At gøre forældresamtaler transparente

Er det en orienteringssamtale eller en samarbejdssamtale?

Ambitionen om dialogisk samarbejde glider i baggrunden uden at dette eksplicit adresseres.

Eller når man i den samme 20 minutters samtale forsøger at rumme vidt forskellige rollefordelinger og formål.

VIA University college - Interkulturelt
forældresamarbejde

(Matthiesen og Ovesen, 2020)

Giver denne besked på aula alle forældre muligheder for at deltage i samarbejdet?

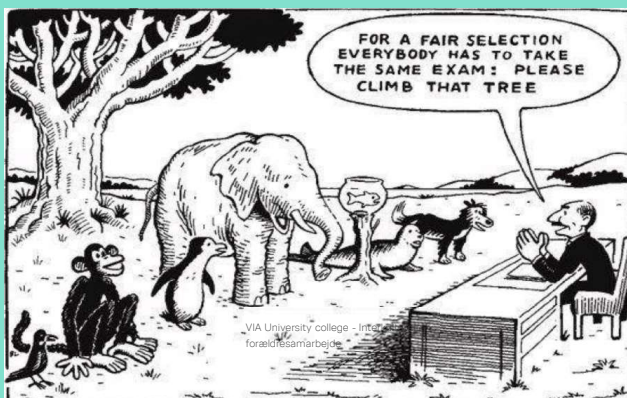

"På mandag er der tøndeslagning i SFO tiden. Børnene skal derfor ikke komme udklædt fra morgenen af!"

VIA University college - Interkulturelt
forældresamarbejde

Hvor er der deltagelsesbarrierer i din praksis?

Giv hinanden idéer til hvordan mulighederne for at deltage i forældresamarbejdet kan udvides i konkrete situationer!

Plan for gruppeoplæg

Intro

Interkulturelt forældresamarbejde

Øvelse

Deltagelsesmuligheder i samarbejdet

Øvelse

Forhandlede stier - Interkulturel pædagogik

Øvelse

Outtro

VIA University college - Interkulturelt forældresamarbejde

Forhandlede kreative stier interkulturel pædagogik

- ❖ Nye måder at bevæge sig, nye veje at gå eller deltage på
- ❖ Skabes relationelt, igennem forhandlinger, koordinering
- ❖ Eksempel fra sygehus

(Matthiesen og Ovesen, 2020)

VIA University college - Interkulturelt
forældresamarbejde

Samtaler kan lægge op til forhandlede stier eller ikke...

Kjærbaek, S. 2003.

VIA University college - Interkulturelt
forældresamarbejde

Eksempel: De tavse mødre

Lærerne: Tavshed skyldtes kultur hvor læreren er en autoritet

Overså at selve strukturen i samtalen også bidrog til at lukke ned for disse mødres mulighed for at tale.

Forældre har ofte perspektiver som de gerne vil fremføre

Mødrene *var* ikke tavse, men *blev* tavse

VIA University college - Interkulturelt forældresamarbejde

(Matthiesen og Ovesen, 2020)

Forhandlede stier – eksempler

Komme til samling i børnehaven

VIA University college - Interkulturelt forældresamarbejde

Modtagerklasse forhandling
- en mellemform opstår

Der skal to til... samarbejde

Det er ikke muligt at få andre mennesker til at bruge energi på noget, som de ikke synes er vigtigt.

F.eks:

Vi ser et behov for at fremme et barns ordforråd markant hvorimod forældrene giver udtryk for, at det største problem er, at de ikke kan få barnet til at høre efter.

Kampestenen skal ryddes af vejen før vi kan sætte et arbejde omkring sproget i gang.

("samtale er guld" læreplansserien, 2018)

VIA University college - Interkulturelt
forældresamarbejde

Gode spørgsmål at stille sig selv

Oplever forældrene at der er et problem f.eks. med sproget?

Hvad er familiens behov?

Hvilke ressourcer har forældre og søskende?

Er der motivation og overskud for ændringer i hjemmet?

Hvor er forældrenes interesse, og hvordan kommer vi dem bedst i møde i ønsket om at støtte deres barn?

VIA University college - Interkulturelt
forældresamarbejde

Fra "samtale er guld"

Forhandlede stier kræver mod

Det kræver mod at skabe plads til anderledeshed.

Anderledeshed er forbundet med noget ukendt uforudsigeligt.

For at skabe det rum, må man give slip på den fulde kontrol og give plads til den andens træden frem.

VIA University college - Interkulturelt
forældresamarbejde

(Matthiesen og Ovesen, 2020)

Øvelse

Hvad er forældrenes vigtigste opgave i daginstitutionen / skolen?

- Tænk og skriv for dig selv (1 minut)
- Præsenter jeres tanker og udvælg sammen den vigtigste opgave (5 minutter)
- Dan en skulptur, der viser forældrenes vigtigste opgave i daginstitution eller skole (5 minutter).
- Gå på besøg og se de andres skulpturer

VIA University college - Interkulturelt
forældresamarbejde

Bruge kreative æstetiske processer i samarbejdet med forældrene

Intro

Gruppedannelse

Vælg et kort der minder dig om interkulturelt forældresamarbejde

Øvelse

Hvad er den vigtigste opgave / det vigtigste ansvar forældrene har i forhold til daginstitutionen / skolen

- Tænk og skriv for dig selv (1 minut)
- Præsenter jeres tanker og udvælg sammen den vigtigste opgave (5 minutter)
- Dan en skulptur, der viser forældrenes vigtigste opgave/ansvar i daginstitution eller skole (5 minutter).

VIA University College

VIA University college - Interkulturelt forældresamarbejde

Idéer til spørgsmål til forældrene

Hvordan blev forældrene selv passet da de var 1-3-5 år?

Hvad erindrer de om det?

Hvilke værdier har de arvet fra deres egne forældre ift. opdragelse af børn?

Hvad finder forældrene vigtigst i forhold til barnets udvikling/trivsel/læring?

Hvad tænker de om leg/ selvhjulpethed/ læring? Hvorfor er det vigtigt?

Hvilke erfaringer har forældrene med vuggestue, børnehave, skole? Hvad undrer de sig over?

Hvilke erfaringer og ønsker har forældrene til kommunikationen med pædagogerne/ lærerne?

Hvilke spørgsmål har de til pædagogik og dagligdagen i institutionen/ skolen?

Hvilke aftaler kunne de tænke sig at lave ift. fremtidige spørgsmål, undringer,

Outro – Indtal eller skriv et postkort til dig selv

- Hvad er den vigtigste pointe, jeg vil tage med fra gruppe oplægget?
- Hvad drømmer jeg om at ændre på i forhold til mit (interkulturelle) samarbejde med forældre?
- Hvad er det første jeg vil gøre?
- Hvem vil jeg tale med for at det kan lykkes?

VIA University college - Interkulturelt forældresamarbejde

Try again. Fail again. Fail better

Til sidst vil jeg anbefale, at man prøver sig frem. Etniske minoritetsforældre er, som alle andre, ikke en homogen gruppe, men meget forskellige. Det, som fungerer godt med en familie, er ikke nødvendigvis det samme som i en anden familie. Som Samuel Beckett (citeret af Critchly, 2013, s. 55) minder os om, må vi forsøge os frem og lære af vores fejl: "Try again. Fail again. Fail better."

Matthiasen, N. Skolens samarbejde med forældre med etnisk minoritetsbaggrund, KvaN 113, 2019

VIA University college - Interkulturelt
forældresamarbejde

Inspiration

- Matthiesen, N & Oversen, M. (2020) *Skole-hjem-samarbejde med etniske minoritetsfamilier*. Klim.
- Jensen, I. (2018). *Grundbog i kulturforståelse*. Samfundslitteratur
- Bundgaard, H & Gulløv, E. (2008). *Forskel og fællesskab*. Hans Reitzels forlag.
- Hobel, P m.fl. (2015). *Interkulturel pædagogik*. U Press.
- Kofoed, U. (2017) *Fra perifer til central deltager*. VPT
- Bylander, H, I, & Kjær Krogh, T. (2018) samtale er guld - læreplansserien. Dafolo

VIA University college - Interkulturelt
forældresamarbejde

Tak for nu

